Univerzitet u Sarajevu
Veterinarski fakultet

NASTAVNI PLAN I PROGRAM AKADEMSKOG SPECIJALISTIČKOG STUDIJA

VETERINARSKA MEDICINA I JAVNO ZDRAVSTVO

sažetak

Sarajevo, 2019.

Sadržaj

1. Opći dio 3
1.1. Naziv programa, tip, nivo, naučno polje, cilj i nosilac programa 3
1.2. Organizacija i trajanje studijskog programa sa brojem ECTS za završetak studija i jezici izvođenja programa 3
1.4. Kvalifikacija koja se stiče po okončanju programa 4
1.5. Mogućnosti zapošljavanja studenata po završetku studijskog programa 4
1.6. Prohodnost studija 4
1.7. Skala bodovanja i ocjenjivanja 4
1.8. Osiguranje kvalitete 4
2. Opis studijskog programa 5
2.1. Ishodi učenja na nivou studijskoga programa (zajednički ciljevi studijskog programa i ciljevi iskazani kroz ishode učenja) 5
2.2. Popis obaveznih i izbornih predmeta s brojem ECTS bodova i brojem kontakt sati nastave potrebnim za njihovu izvedbu 9
2.3. Popis odgovornih nastavnika i učesnika u nastavi 15
2.4. Struktura studija i uslovi upisa u sljedeći semestar 23
2.5. Informacije o načinu završetka studija (završni rad) 24
2.6. Odredbe o nastavku studija studenata koji su prekinuli studij ili izgubili status studenta 24

1. Opći dio

1.1. Naziv programa, tip, nivo, naučno polje, cilj i nosilac programa

Naziv studijskog programa je **akademski specijalistički studij „Veterinarska medicina i javno zdravstvo“**. Studij pripada naučnom polju **veterinarskih nauka**.

Cilj studijskog programa je usavršavanje kadrova uključenih u obezbjeđenje i poboljšanje svih aspekata veterinarskih djelatnosti: zaštita i unapređenje zdravlja životinja, zaštita zdravlja ljudi i veterinarsko javno zdravlje, klinička veterinarska praksa, dobrobit i unapređenje proizvodnje životinja, sigurnost hrane, provođenje i inovacije programa nadzora i kontrole zdravlja životinja i sigurnosti hrane, preventivna zaštita i edukacija.

Nosilac studija je Univerzitet u Sarajevu (UNSA) koji povjerava organizaciju izvođenja studija Veterinarskom fakultetu u Sarajevu.

Studij „Veterinarska medicina i javno zdravstvo“ izvodi se na sljedećim oblastima:

a) KLINIČKA MEDICINA MALIH ŽIVOTINJA
b) KLINIČKA MIKROBIOLOGIJA
c) MORFOFIZIOLOGIJA I BOLESTI EGZOTIČNIH KUĆNIH LJUBIMACA
d) ORGANSKA ANIMALNA PROIZVODNJA
e) PARAZITOLOGIJA I PARAZITSKE BOLESTI
f) SIGURNOST HRANE
g) TEMELJNE VETERINARSKE DISCIPLINE
h) TERIOGENOLOGIJA DOMAĆIH ŽIVOTINJA
i) VETERINARSKA EPIDEMIOLOGIJA I EKONOMIKA
j) VETERINARSKA PATOMORFOLOŠKA DIJAGNOSTIKA
k) ZARAZNE BOLESTI ŽIVOTINJA

1.2. Organizacija i trajanje studijskog programa sa brojem ECTS za završetak studija i jezici izvođenja programa

Naziv programa	Veterinarska medicina i javno zdravstvo
Tip programa	Akademski
Nivo programa	Specijalistički studij
Nosilac programa	Univerzitet u Sarajevu - Veterinarski fakultet
Naučno polje kojima pripada predloženi studijski program	Veterinarske nauke
Organizacija i trajanje studijskoga programa (broj ECTS bodova)	1. godina, (dva semestra), 60 ECTS studijskih bodova
Jezik na kojem se izvodi studijski program	B/H/S uz korištenje literature na stranim jezicima

1.3. *Selekcija kandidata za upis na studijski program*

Na specijalističke studije mogu se upisati svi kandidati (državljani BiH i iz inostranstva) pod općim uvjetima propisanim relevantnom zakonskom i pozakonskom regulativom na nivou BiH, kantona Sarajevo i UNSA. Prijava na specijalistički studij obavlja se na osnovu javnog konkursa. **Uslovi za**

prijavu su završen drugi ciklus univerzitetskog obrazovanja, integrirani akademski studij ili diplomski studij po predbolonjskom sistemu studiranja, a koji se u utvrđenom postupku ekvivalencije izjednačava sa drugim ciklusom univerzitetskog obrazovanja odnosno integriranim akademskim studijem.
Utvrđivanje jedinstvene rang liste svih prijavljenih kandidata vršit će se na osnovu prosječne ocjene koju su kandidati ostvarili po završetku studija. Potrebno je **poznavanje engleskog jezika** na nivou (minimalno B1) koji omogućava komunikaciju i praćenje naučne literature.

1.4. Kvalifikacija koja se stiče po okončanju programa

Nakon polaganja svih ispita i odbrane završnog rada predviđenih Nastavnim planom i programom ovog specijalističkog studija, odnosno ostvarivanjem ukupnog predviđenog broja ECTS-a po završetku studija, student će steći zvanje **Akademski specijalista veterinarske medicine iz oblasti** Klinička medicina malih životinja; Klinička mikrobiologija; Morfofiziologija i bolesti egzotičnih kućnih ljubimaca; Organska animalna proizvodnja; Parazitologija i parazitske bolesti; Sigurnost hrane; Temeljne veterinarske discipline; Teriogenologija domaćih životinja; Veterinarska epidemiologija i ekonomika; Veterinarska patomorfološka dijagnostika; Zarazne bolesti životinja.

1.5. Mogućnosti zapošljavanja studenata po završetku studijskog programa

U skladu sa predviđenim ishodima učenja polaznici koji završe ovaj specijalistički studij mogu se zaposliti na fakultetima, u veterinarskim ambulantama, ispitnim laboratorijama, subjektima u poslovanju s hranom i istraživačkim centrima.

1.6. Prohodnost studija

Specijalistički studijski program izvodi se u trajanju od 1 godine (dva semestra), a vrednuje se sa 60 ECTS studijskih bodova. Studij sadrži predmete (obavezene i izborne), rad sa mentorom i izradu završnog rada koji se vrednuje sa 15 ECTS. Tokom studija student je dužan odabrati temu završnog rada. Izborni program oblikuje student u dogovoru s mentorom u skladu sa sadržajem teme rada. Po izboru predmeta iz grupe izbornih predmeta, obaveze nastave i ispita se tretiraju kao i za obavezne predmete, s obzirom da ECTS izbornih predmeta učestvuju u ostvarivanju broja potrebnih ECTS unutar semestra, studijske godine, odnosno studijskog programa. Studij završava izradom i odbranom završnog rada. Predviđeni studijski program realizirat će se na VFS i drugim institucijama sa kojima je potpisan odgovarajući sporazum. **Nakon ispunjavanja svih obaveza predviđenih nastavnim planom i programom specijalisti ovog studija imaju punu prohodnost na treći ciklus studija na VFS.**

1.7. Skala bodovanja i ocjenjivanja

Svi obavezni predmeti studija se ocjenjuju na osnovu u silabusima navedenim ispitnim aktivnostima i drugim parametrima u proporcijama u skladu sa relevantnom legislativom. Također, formiranje konačne ocjene na osnovu bodova koje je polaznik osvojio je usklađeno sa Zakonom o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

1.8. Osiguranje kvalitete

Osiguranje kvaliteta studija će se vršiti prema procedurama propisanim relevantnim UNSA pravilnicima (Pravilnik o sistemu osiguranja i upravljanja kvalitetom na Univerzitetu u Sarajevu i Pravilnik o studentskoj evaluaciji rada akademskog osoblja i uspješnosti realizacije nastavnih planova i programa na Univerzitetu u Sarajevu).

2. Opis studijskog programa

2.1. Ishodi učenja na nivou studijskoga programa (zajednički ciljevi studijskog programa i ciljevi iskazani kroz ishode učenja)

Cilj studijskog programa je usavršavanje kadrova uključenih u obezbjeđenje i poboljšanje svih aspekata veterinarskih djelatnosti: zaštita i unapređenje zdravlja životinja, zaštita zdravlja ljudi i veterinarsko javno zdravlje, klinička veterinarska praksa, dobrobit i unapređenje proizvodnje životinja, sigurnost hrane, provođenje i inovacije programa nadzora i kontrole zdravlja životinja i sigurnosti hrane, preventivna zaštita i edukacija.

Ishodi učenja na nivou smjerova studijskog programa:

a) KLINIČKA MEDICINA MALIH ŽIVOTINJA

- Dijagnosticirati i terapirati internistička oboljenja malih životinja;
- Odabrati i opisati principe iz oblasti opće hirurgije, lokalne i opće anestezije, analgezije i reanimacije;
- Primjeniti hirurške tehnike na organima abdomena, urogenitalnog i digestivnog trakta; tehnike opće anestezije i monitoringa pacijenta;
- Analizirati i interpretirati rendgenograme, primjeniti rendgenske kontrastne pretrage, rukovati ultrazvučnim uređajem, poznavati orijentaciju i interpretaciju slike, prepoznati artefakate na UZV slici;
- Rješavati probleme u vezi sa farmakološkom kontrolom reproduktivnih procesa, analizirati i primijeniti metode asistirane reprodukcije, procijeniti i odabrati praktična rješenja najčešćih poremećaja reproduktivnog sistema u kliničkoj praksi.

b) KLINIČKA MIKROBIOLOGIJA

- Objasniti opće pojmove iz mikrobiologije, vrste mikroorganizama i njihov značaj u medicini (naročito uzročnike zoonoza), principe i metode kliničke mikrobiologije, PCR identifikacije mikroroganizama, te imunoprofilakse i osnovnih seroloških tehnika u dijagnostici infektivnih oboljenja;
- Samostalno izvršavati praktični i stručni rad u mikrobiološkim laboratorijima;
- Primjenjivati metode izolacije i identifikacije mikroorganizama (mikroskopsko, kulturelno, biohemijsko ispitivanje, PCR), metode ispitivanje antibiotske osjetljivosti izolata, serološku dijagostiku infektivnih oboljenja i sprovođenje imunoprofilakse;
- Analizirati i interpretirati rezultate mikrobiološkog ispitivanja.

c) MORFOFIZIOLOGIJA I BOLESTI EGZOTIČNIH KUĆNIH LJUBIMACA

- Definirati morfofiziološke karakteristike te patofiziološke mehanizme kod različitih vrsta egzotičnih životinja, koja će koristiti za pravilan klinički pristup i manipulaciju sa ovim vrstama životinja;
- Primijeniti znanja o specifičnostima nutritivnih potreba i hranidbenih navika egzotičnih vrsta;

- Opisati mehanizme nastanka bolesti i pravilno interpretirati nalaze laboratorijskih testiranja te na osnovu istih postaviti konačnu dijagnozu bolesti;
- Sudjelovati u najnovijim molekularno-genetičkim metodama i unaprijediti znanja o genotipskim karakteristikama egzotičnih vrsta.

d) ORGANSKA ANIMALNA PROIZVODNJA
- Prepoznati i objasniti ulogu organske animalne proizvodnje kao segmenta u realizaciji osiguranja sigurne i kvalitetne proizvodnje i prerade hrane animalnog porijekla kao značajne privredne djelatnosti te agroturizma u ekonomiji jedne zemlje;
- Argumentovati prednosti ekoloških načela u poljoprivrednoj proizvodnji u funkciji ostvarivanja dohotka poljoprivrednog imanja, lokalne zajednice i države;
- Protumačiti koncept, oblike i specifičnosti organske animalne proizvodnje i agroturizma, utjecaj na regionalne specifičnosti, regionalni i globalni razvoj, kao i direktne i indirektne efekte na prirodu i privredu ;
- Prepoznati i opisati proizvode i proizvodne metode zasnovane na ekološkim standardima i obilježjima izvornosti i geografskog porijekla;
- Samostalno osnovati i voditi poljoprivredno domaćinstvo ili kompaniju zasnovano na organskim principima uzgoja.

e) PARAZITOLOGIJA I PARAZITSKE BOLESTI
- Poznavati najznačajnije parazitarne bolesti životinja, sa posebnim značajem zaštite zdravlja ljudi od parazitoza koje su zajedničke za čovjeka i životinje;
- Poznavati teoretski i praktičan rad u parazitološkim laboratorijima za provođenje parazitoloških pretraga materijala koji potiču od zdravih, bolesnih i uginulih životinja te iz njihove okoline; organa i tkiva, uzoraka seruma, sekreta i ekskreta, stočne hrane, namirnica, vode i slično;
- Analizirati i interpretirati naučno utemeljene podatke o rasprostranjenosti, zdravstvenom i ekonomskom značaju, etiologiji, patogenezi, patoanatomskom nalazu, kliničkoj slici, dijagnostici, liječenju i preveniranju parazitskih bolesti životinja.

f) SIGURNOST HRANE
- Sposobnost efektivnog individualog i timskog rada u cilju obezbjeđenja zdravstvene ispravnosti hrane, s posebnim akcentom na učešće u timovima za izradu/implementaciju/verifikaciju HACCP sistema kontrole, kao i za samostalno modeliranje kontrolne liste prekusora higijene hrane (GMP, QSA, SFP i LISA koncepta) u proizvodnim procesima i lancu distrubucije hrane;
- Poznavati osnovne principe i zahtjeve EU i BiH legislative iz oblasti sigurnosti hrane te ih interpretirati u cilju procjene zdravstvene ispravnosti hrane i odgovornosti subjekata u poslovanju sa hranom;

- Razumijevati i interpretirati osnovne principe primarne proizvodnje, parametre kvaliteta sirovina i namirnica animalnog i biljnog porijekla i njihov značaj za preradu, kvalitet i sigurnost finalnih prehrambenih proizvoda;
- Razumijevati i interpretirati aktuelne teme vezane za sigurnost hrane, kao što su RASFF sistem, patvorenje hrane i antimikrobna rezistencija patogena prenosivih hranom;
- Razumijevati i interpretirati osnovne karakteristike i postupke savremenih kvantitativnih i kvalitativnih laboratorijskih tehnika za analizu hrane, kao i osnovne principe i zahtjeve ISO 17025 akreditacije ispitnih laboratorija i senzorne analitike hrane.

g) TEMELJNE VETERINARSKE DISCIPLINE

- Analizirati i staviti u odnos morfu i funkciju stanice spram organizma;
- Evaluirati cjelovitost i povezanot kontrolnih mehanizama održavanja homeostaze kao preduslova funkcionisanja zdravog organizma kao cjeline, kao i
- prepoznati potencijalnu upotrebu biotehnologije u veterinarskoj medicini i animalnoj proizvodnji.

h) TERIOGENOLOGIJA DOMAĆIH ŽIVOTINJA

- Primjena hormona u reprodukciji domaćih životinja u cilju regulisanja spolnih ciklusa domaćih životinja;
- Primjena ultrazvučnog pregleda u otkrivanju poremećaja spolnog ciklusa, graviditeta, puerperija domaćih životinja;
- Određivanje hormonalnih protokola u cilju riješavanja patoloških i fizioloških poremećaja spolnih ciklusa domaćih životinja;
- Dijagnostičke metode određivanja fiziološkogi patološkog graviditeta i puerperija.

i) VETERINARSKA EPIDEMIOLOGIJA I EKONOMIKA

- Objasniti u osnovama naučno utemeljen pristup odlučivanju o zdravlju životinja i veterinarskom javnom zdravlju;
- Primijeniti u osnovama elemente epidemiološkog i statističkog razmatranja pojave bolesti u populacijama;
- Definirati različite pristupe kontroli bolesti životinja uključujući konsideraciju ekonomskih, provedbenih i socio-etičkih posljedica i ograničenja;
- Navesti legislativne i regulativne okvire veterinarstva i javnog zdravstva na nacionalnom i internacionalnom nivou;
- Argumentirati načela ekonomike u zadravlju/proizvodnji životinja i javnom zdravstvu;

j) VETERINARSKA PATOMORFOLOŠKA DIJAGNOSTIKA

- Definirati i objasniti osnovne mehanizame nastanka bolesti, odnosno oštećenja, ćelija, tkiva i organa;
- Identificirati nastanak degeneracija, upale, regeneracije, poremetnji u cirkulaciji i nastanak neoplazija kao osnovnih procesa većine bolesti;
- Prepoznati i razlikovati normalno od abnormalnog, odnosno razumjeti osnovne morfološke karakteristike postmortalnih promjena i lezija (makroskopske i patohistološke) na organima;
- Implementirati stečeno znanje u identifikaciji različitih bolesti kod životinja kroz primjenu obdukcione tehnike te na osnovu prepoznatih lezija izraditi obdukcioni protokol sa morfološkom dijagnozom bolesti.

k) ZARAZNE BOLESTI ŽIVOTINJA

- Razumjeti fiziološke procese u organizmu te patofiziološke mehanizme nastanka promjena u organizmu životinja, usvojiti znanja neophodna za razumijevanje djelovanja zaraznih bolesti na pojedine organske sisteme;
- Pravovremeno prepoznavati zarazne bolesti životinja, postavljati objektivnu sumnju baziranu na poznavanju epizootiologije, patogeneze i kliničkih znakova zaraznih bolesti;
- Pravilno interpretirati rezultate laboratorijskih ispitivanja;
- Kompetentno sudjelovati u praćenju i kontroli zaraznih bolesti životinja te spremno preuzeti odgovornu ulogu u unaprjeđenju zdravlja životinja, sprečavanjem pojave i širenja zaraznih bolesti.

2.2. Popis obaveznih i izbornih predmeta s brojem ECTS bodova i brojem kontakt sati nastave potrebnim za njihovu izvedbu

a) KLINIČKA MEDICINA MALIH ŽIVOTINJA

Semestar	Naziv predmeta	Obavezani/ Izborni	ECTS	P	V	S	Ukupno
I	Istraživačke studije – dizajn, metode i pisanje	Obavezni	5	10	15		25
	Interna medicina pasa i mačaka I	Obavezni	8	8	32		40
	Hirurgija mekih tkiva pasa i mačaka I	Obavezni	8	8	25	7	40
	Veterinarska slikovna dijagnostika I	Obavezni	5	3	22		25
	Teriogenologija pasa i mačaka	Obavezni	4	2	18		20
II	Interna medicina pasa i mačaka II	Obavezni	5		25		25
	Hirurgija mekih tkiva pasa i mačaka II	Obavezni	5		25		25
	Veterinarska slikovna dijagnostika II	Obavezni	3		15		15
	Reproduktivna ultrasonografija pasa i mačaka	Obavezni	2		10		10
	Izrada završnog rada i konsultacije sa mentorom	Obavezni	15				75

b) KLINIČKA MIKROBIOLOGIJA

Semestar	Naziv predmeta	Obavezani/ Izborni	ECTS	P	V	S	Ukupno
I	Istraživačke studije – dizajn, metode i pisanje	Obavezni	5	10	15		25
	Opšta mikrobiologija	Obavezni	4	4	14	2	20
	Bakteriologija	Obavezni	5	5	18	2	25
	Virusologija	Obavezni	4	4	14	2	20
	Mikologija	Obavezni	4	4	14	2	20
	Klinička imunologija	Obavezni	4	4	14	2	20
	PCR identifikacija mikroorganizama	Obavezni	4	4	14	2	20
II	Klinička mikrobiologija	Obavezni	15	6	65	4	75
	Izrada završnog rada i konsultacije sa mentorom	Obavezni	15				75

c) MORFOFIZIOLOGIJA I BOLESTI EGZOTIČNIH KUĆNIH LJUBIMACA

Semestar	Naziv predmeta	Obavezani/ Izborni	ECTS	P	V	S	Ukupno
I	Istraživačke studije – dizajn, metode i pisanje	Obavezni	5	10	15		25
	Prımjena molekularno-genetičkih metoda kod egzotıčnıh ptıca, vodozemaca, gmazova ı malıh sısara	Obavezni	3	3	10	2	15
	Morfologija egzotičnih ptica, vodozemaca, gmazova i malih sisara	Obavezni	4	4	14	2	20
	Fiziologija egzotičnih ptica, vodozemaca, gmazova i malih sisara	Obavezni	6	10	20	0	30
	Patološka fiziologija egzotičnih ptica, vodozemaca, gmazova i malih sisara	Obavezni	4	4	14	2	20
	Zarazne bolesti egzotičnih ptica, vodozemaca, gmazova i malih sisara	Obavezni	6	10	10	10	30
	Ishrana i dijetetika egzotičnih ptica, vodozemaca, gmazova i malih sisara	Obavezni	2	2	7	1	10
II	Metode rada sa egzotičnim životinjama	Obavezni	15	8	67	-	75
	Izrada završnog rada i konsultacije sa mentorom	Obavezni	15				75

d) ORGANSKA ANIMALNA PROIZVODNJA

Semestar	Naziv predmeta	Obavezani/ Izborni	ECTS	P	V	S	Ukupno
I	Istraživačke studije – dizajn, metode i pisanje	Obavezni	5	10	15		25
	Osnove organske animalne proizvodnje	Obavezni	3	10	0	5	15
	Uzgoj životinja u organskim uvjetima	Obavezni	3,5	10	5	8	23

	Zoohigijenske i zootehničke mjere u organskim uvjetima uzgoja	Obavezni	3,5	10	5	7	22
	Ishrana životinja u organskoj proizvodnji	Obavezni	3	10	4	1	15
	Zaštita zdravlja životinja u organskom uzgoju	Obavezni	3	10	5	0	15
	Organska animalna proizvodnja i turizam	Obavezni	3	5	5	5	15
	Zakonodavstvo iz oblasti organske animalne proizvodnje	Obavezni	3	8	7	0	15
	Izborni predmet	Izborni	3	5	5	5	15
II	Praktični rad na izradi teme specijalističkog rada	Obavezni	15		75		15
	Izrada završnog rada i konsultacije sa mentorom	Obavezni	15				75

Izborni predmeti na smjeru:

1. Organski uzgoj u peradarstvu
2. Tehnologija uzgoja kunića u uvjetima organske proizvodnje

e) PARAZITOLOGIJA I PARAZITSKE BOLESTI

Semestar	Naziv predmeta	Obavezani/ Izborni	ECTS	P	V	S	Ukupno
I	Istraživačke studije – dizajn, metode i pisanje	Obavezni	5	10	15		25
	Helmintologija	Obavezni	4	6	14		20
	Protozoologija	Obavezni	3	4	12		15
	Arahnoentomologija	Obavezni	3	4	12		15
	Izborni predmet	Izborni	15	25	50		75
II	Izborni predmet	Izborni	15	25	50		75
	Izrada završnog rada i konsultacije sa mentorom	Obavezni	15				75

Izborni predmeti na smjeru:

1. Paraziti i parazitoze preživara
2. Paraziti i parazitoze mesojeda
3. Paraziti i parazitoze svinja
4. Paraziti i parazitoze kopitara
5. Paraziti i parazitoze akvatičnih životinja
6. Paraziti i parazitoze peradi
7. Paraziti i parazitoze pčela
8. Paraziti i parazitske bolesti u javnom zdravstvu

9. Paraziti i tropske parazitske bolesti

f) SIGURNOST HRANE

Semestar	Naziv predmeta	Obavezani/ Izborni	ECTS	P	V	S	Ukupno
I	Istraživačke studije – dizajn, metode i pisanje	Obavezni	5	10	15	0	25
	Kontaminanti hrane	Obavezni	5	10	0	15	25
	Regulatorni okvir sigurnosti hrane	Obavezni	5	10	15	0	25
	Osnove tehnologije i sanitacije u proizvodnji hrane	Obavezni	5	5	5	15	25
	Upravljanje sigurnošću hrane	Obavezni	5	10	5	10	25
	Aktuelne teme iz sigurnosti hrane	Obavezni	5	10	0	15	25
II	Izborni predmet	Izborni	3	5	10	0	15
	Laboratorijska analitika hrane	Obavezni	6	0	25	5	30
	Sigurnost hrane od farme do stola	Obavezni	6	0	30	0	30
	Izrada završnog rada i konsultacije sa mentorom	Obavezni	15	0	0	75	75

Izborni predmeti na smjeru:

1. Akreditacija ispitnih laboratorija
2. Osnove senzorske analize hrane

g) TEMELJNE VETERINARSKE DISCIPLINE

Semestar	Naziv predmeta	Obavezani/ Izborni	ECTS	P	V	S	Ukupno
I	Istraživačke studije – dizajn, metode i pisanje	Obavezni	5	10	15		25
	Kontrolni mehanizmi u regulaciji životnih procesa i funkcija		8	10	30		40
	Stanična i molekularna biologija i biotehnologija		7	10	25		35
	Individualni izborni modul		10	15	35		50
II	Izborni predmet	Izborni	5	10	15		25

	Izborni predmet	Izborni	5	10	15		25
	Izborni predmet	Izborni	5	10	15		25
	Izrada završnog rada i konsultacije sa mentorom	Obavezni	15				75

Izborni predmeti na smjeru:
Izborna oblast: Molekularna biologija**

1. Molekularne metode u dijagnostici zaraznih i parazitskih bolesti
2. Molekularne metode u dijagnostici nasljednih bolesti
3. Molekularne metode u selekciji i uzgoju životinja
4. Molekularne metode u kontroli proizvoda animalnog porijekla

Izborna oblast: Fiziologija**

1. Fiziologija probave i metabolizma domaćih preživara
2. Fiziologija probave i metabolizma domaće peradi
3. Endokrinologija domaće peradi
4. Modifikacija sastava i zdravstvenog kvaliteta kokošijih jaja
5. Bioaktivne masne kiseline mlijeka i sira

Izborna oblast: Morfologija**

1. Aplikativna dentalna morfologija kod životinja
2. Morfologija digestivnog sistema domaće peradi
3. Komparativna morfologija reproduktivnih organa ženki domaćih životinja
4. Komparativna histologija reproduktivnih organa ženki domaćih životinja

Predmete sa liste Izbornih oblasti kandidat bira tako što najmanje dva predmeta uzima iz jedne izborne oblasti i jedan predmet iz ostale dvije Izborne oblasti ili iz drugih studijskih programa.

h) TERIOGENOLOGIJA DOMAĆIH ŽIVOTINJA

Semestar	Naziv predmeta	Obavezani/ Izborni	ECTS	P	V	S	Ukupno
I	Istraživačke studije – dizajn, metode i pisanje	Obavezni	5	10	15		25
	Asistirana reprodukcija domaćih životinja sa osnovima endokrinologije	Obavezni	8	15	20	5	40
	Fiziologija i patologija graviditeta i puerperija	Obavezni	7	10	20	5	25
	Primjena ultrazvuka u reprodukciji domaćih životinja	Obavezni	5	10	12	3	25

	Fiziologija i patologija mliječne žlijezde	Obavezni	5	10	13	2	25
II	Terapija neplodnosti muških i ženskih životinja	Obavezni	15	20	45	10	75
	Izrada završnog rada i konsultacije sa mentorom	Obavezni	15				75

i) VETERINARSKA EPIDEMIOLOGIJA I EKONOMIKA

Semestar	Naziv predmeta	Obavezani/ Izborni	ECTS	P	V	S	Ukupno
I	Istraživačke studije – dizajn, metode i pisanje	Obavezni	5	10	15		25
	Dizajn epidemioloških studija sa osnovama biostatistike	Obavezni	7	10	20	5	35
	Veterinarska epidemiologija	Obavezni	7	10	20	5	35
	Ekonomika zdravlja životinja	Obavezni	7	15	10	10	35
	Izborni predmet	Izborni	4	5	10	5	20
II	Sureveillance i istraživanje zdravlja i proizvodnje životinja	Obavezni	7	15	15	5	35
	Izborni predmet	Izborni	4	5	10	5	20
	Izborni predmet	Izborni	4	5	10	5	20
	Izrada završnog rada i konsultacije sa mentorom	Obavezni	15				75

Izborni predmeti na smjeru:
1. Analiza rizika u međunarodnoj trgovini životinjama i proizvodima
2. Uvod u menadžment
3. Stratificirana i multivarijabilne statističke analize
4. Stohastički proces i epidemiološko modeliranje
5. Upravljanje podacima

j) VETERINARSKA PATOMORFOLOŠKA DIJAGNOSTIKA

Semestar	Naziv predmeta	Obavezani/ Izborni	ECTS	P	V	S	Ukupno
I	Istraživačke studije – dizajn, metode i pisanje	Obavezni	5	10	15		25
	Opšta veterinarska patologija	Obavezni	2	3	7		10
	Patološko anatomska sekcija	Obavezni	2	3	7		10
	Patomorfologija neoplazmi	Obavezni	2	3	7		10
	Patomorfologija parazitarnih bolesti domaćih životinja	Obavezni	3	5	10		15

	Patomorfologija zaraznih bolesti	Obavezni	3	5	10		15
	Osnovi dijagnostičke citologije i patohistologije	Obavezni	3	5	10		15
	Patomorfologija bolesti preživara	Obavezni	3	5	10		15
	Patomorfologija bolesti pasa, mačaka i svinja	Obavezni	3	5	10		15
	Patomorfologija bolesti konja	Obavezni	2	3	7		10
	Patomorfologija bolesti ptica	Obavezni	2	3	7		10
II	Specijalna patološka morfologija i dijagnostika bolesti životinja, definisanje teme specijalističkog rada.	Obavezni	15		60	15	75
	Izrada završnog rada i konsultacije sa mentorom	Obavezni	15				75

k) ZARAZNE BOLESTI ŽIVOTINJA

Semestar	Naziv predmeta	Obavezani/ Izborni	ECTS	P	V	S	Ukupno
I	Istraživačke studije – dizajn, metode i pisanje	Obavezni	5	10	15		25
	Fiziologija životinja	Obavezni	6	10	15	5	30
	Patološka fiziologija životinja	Obavezni	6	10	10	10	30
	Zarazne bolesti životinja izazvane bakterijama	Obavezni	4	4	14	2	20
	Zarazne bolesti životinja izazvane virusima i hlamidijama	Obavezni	4	4	14	2	20
	Zarazne bolesti životinja izazvane rikecijama i prionima	Obavezni	3	3	10	2	15
	Zarazne bolesti životinja izazvane gljivicama	Obavezni	2	2	7	1	10
II	Dijagnostika zaraznih bolesti	Obavezni	15	8	65	2	75
	Izrada završnog rada i konsultacije sa mentorom	Obavezni	15				75

2.3. Popis odgovornih nastavnika i učesnika u nastavi

Naziv predmeta	**Odgovorni nastavnik**	**Učesnici u nastavi**
Istraživačke studije – dizajn, metode i pisanje	Prof. dr. Adnan Jažić	Prof. dr. Nihad Fejzić Prof. dr. Teufik Goletić

		Prof. dr. Ćazim Crnkić Prof. dr. Dunja Rukavina Prof. dr. Lejla Velić Prof. dr. Amer Alić Prof. dr. Alan Maksimović Prof. dr. Sabina Šerić-Haračić

a) KLINIČKA MEDICINA MALIH ŽIVOTINJA

Naziv predmeta	**Odgovorni nastavnik**	**Učesnici u nastavi**
Interna medicina pasa i mačaka I	Prof. dr. Amir Zahirović	Prof. dr. Denis Čamo Asistent Dajna Preldžić
Hirurgija mekih tkiva pasa i mačaka I	Prof. dr. Alan Maksimović	Prof. dr. Selma Filipović Viši asistent Amila Šunje-Rizvan
Veterinarska slikovna dijagnostika I	Prof. dr. Dženita Hadžijunuzović-Alagić	Prof. dr. Hrvoje Milošević
Teriogenologija pasa i mačaka	Prof. dr. Benjamin Čengić	Prof. dr. Nazif Varatanović Prof. dr. Tarik Mutevelić
Interna medicina pasa i mačaka II	Prof. dr. Amir Zahirović	Prof. dr. Denis Čamo Asistent Dajna Preldžić
Hirurgija mekih tkiva pasa i mačaka II	Prof. dr. Alan Maksimović	Prof. dr. Selma Filipović Viši asistent Amila Šunje-Rizvan
Veterinarska slikovna dijagnostika II	Prof. dr. Dženita Hadžijunuzović-Alagić	Prof. dr. Hrvoje Milošević
Reproduktivna ultrasonografija pasa i mačaka	Prof. dr. Benjamin Čengić	Prof. dr. Nazif Varatanović Prof. dr. Tarik Mutevelić
Izrada završnog rada i konsultacije sa mentorom	Izabrani mentor	

b) KLINIČKA MIKROBIOLOGIJA

Naziv predmeta	**Odgovorni nastavnik**	**Učesnici u nastavi**
Opšta mikrobiologija	Prof. dr. Maid Rifatbegović	Prof. dr. Zinka Maksimović
Bakteriologija	Prof. dr. Maid Rifatbegović	Prof. dr. Zinka Maksimović
Virusologija	Prof. dr. Zinka Maksimović	Prof. dr. Maid Rifatbegović
Mikologija	Prof. dr. Maid Rifatbegović	Prof. dr. Zinka Maksimović
Klinička imunologija	Prof. dr. Šemso Pašić	Prof. dr. Senka Babić

PCR identifikacija mikroorganizama	Prof. dr. Zinka Maksimović	Prof. dr. Maid Rifatbegović
Klinička mikrobiologija	Prof. dr. Maid Rifatbegović	Prof. dr. Zinka Maksimović
Izrada završnog rada i konsultacije sa mentorom	Izabrani mentor	

c) MORFOFIZIOLOGIJA I BOLESTI EGZOTIČNIH KUĆNIH LJUBIMACA

Naziv predmeta	**Odgovorni nastavnik**	**Učesnici u nastavi**
Primjena molekularno-genetičkih metoda kod egzotičnih ptica, vodozemaca, gmazova i malih sisara	Prof. dr. Amina Hrković-Porobija	Prof. dr. Maja Popović, Doc. dr. Danijel Špoljarić Husein Ohran, dipl.vet.
Morfologija egzotičnih ptica, vodozemaca, gmazova i malih sisara	Prof. dr. Pamela Bejdić	
Fiziologija egzotičnih ptica, vodozemaca, gmazova i malih sisara	Prof.. dr. Amina Hrković-Porobija	Prof. dr. Aida Hodžić Husein Ohran, dipl.vet.
Patološka fiziologija egzotičnih ptica, vodozemaca, gmazova i malih sisara	Prof. dr. Nejra Hadžimusić	
Zarazne bolesti egzotičnih ptica, vodozemaca, gmazova i malih sisara	Prof. dr. Lejla Velić	Mr. sci. Toni Eterović
Ishrana i dijetetika egzotičnih ptica, vodozemaca, gmazova i malih sisara	Prof. dr. Aida Kavazović	
Metode rada sa egzotičnim životinjama	Prof. dr. Amina Hrković-Porobija	Doc. dr. Vedad Škapur Husein Ohran, dipl.vet.
Izrada završnog rada i konsultacije sa mentorom	Izabrani mentor	

d) ORGANSKA ANIMALNA PROIZVODNJA

Naziv predmeta	**Odgovorni nastavnik**	**Učesnici u nastavi**
Osnove organske animalne proizvodnje	Prof. dr. Vedad Šakić	Prof. dr. Abdulah Gagić
Uzgoj životinja u organskim uvjetima	Prof. dr. Velija Katica	Prof. dr. Vedad Šakić Dr. Maja Varatanović
Zoohigijenske i zootehničke mjere u organskim uvjetima uzgoja	Prof. dr. Aida Kustura	Mr. Ajla Ališah

Ishrana životinja u organskoj proizvodnji	Prof. dr. Ćazim Crnkić	Prof. dr. Aida Kavazović Asistent Jasmin Katica
Zaštita zdravlja životinja u organskom uzgoju	Prof. dr. Amir Zahirović	
Organska animalna proizvodnja i turizam	Prof. dr. Vedad Šakić	Mr. Lejla Dizdarević
Zakonodavstvo iz oblasti organske animalne proizvodnje	Prof.dr. Edin Šatrović	Mr. Lejla Šatrović
Organski uzgoj u peradarstvu	Prof. dr. Teufik Goletić	Prof. dr Emina Rešidbegović Prof. dr Abdulah Gagić
Tehnologija uzgoja kunića u uvjetima organske proizvodnje	Prof. dr. Almira Softić	
Izrada završnog rada i konsultacije sa mentorom	Izabrani mentor	

e) PARAZITOLOGIJA I PARAZITSKE BOLESTI

Naziv predmeta	**Odgovorni nastavnik**	**Učesnici u nastavi**
Helmintologija	Prof. dr. Adnan Jažić	Prof. dr. Almedina Zuko Prof. dr. Jasmin Omeragić
Protozoologija	Prof. dr. Almedina Zuko	Prof. dr. Adnan Jažić Prof. dr. Jasmin Omeragić
Arahnoentomologija	Prof. dr. Jasmin Omeragić	Prof. dr. Adnan Jažić Prof. dr. Almedina Zuko
Paraziti i parazitoze preživara	Prof. dr. Almedina Zuko	Prof. dr. Adnan Jažić Prof. dr. Jasmin Omeragić
Paraziti i parazitoze mesojeda	Prof. dr. Jasmin Omeragić	Prof. dr. Adnan Jažić Prof. dr. Almedina Zuko
Paraziti i parazitoze svinja	Prof. dr. Adnan Jažić	Prof. dr. Almedina Zuko Prof. dr. Jasmin Omeragić
Paraziti i parazitoze kopitara	Prof. dr. Adnan Jažić	Prof. dr. Almedina Zuko Prof.dr. Jasmin Omeragić
Paraziti i parazitoze akvatičnih životinja	Prof. dr. Adnan Jažić	Prof. dr. Almedina Zuko Prof. dr. Jasmin Omeragić
Paraziti i parazitoze peradi	Prof. dr. Almedina Zuko	Prof. dr. Adnan Jažić Prof. dr. Jasmin Omeragić
Paraziti i parazitske bolesti pčela	Prof. dr. Jasmin Omeragić	Prof. dr. Adnan Jažić Prof. dr. Almedina Zuko
Paraziti i parazitske bolesti u javnom zdravstvu	Prof. dr. Almedina Zuko	Prof. dr. Adnan Jažić Prof. dr. Jasmin Omeragić
Paraziti i tropske parazitske bolesti	Prof. dr. Jasmin Omeragić	Prof. dr. Adnan Jažić Prof. dr. Almedina Zuko
Izrada završnog rada i konsultacije sa mentorom	Izabrani mentor	

f) SIGURNOST HRANE

Naziv predmeta	Odgovorni nastavnik	Učesnici u nastavi
Kontaminanti hrane	Prof.dr. Davor Alagić	Prof.dr. Muhamed Smajlović Prof.dr. Faruk Čaklovica Prof.dr. Enida Članjak-Kudra Prof.dr. Kenan Čaklovica Prof.dr. Jasmin Omeragić
Regulatorni okvir sigurnosti hrane	Prof.dr. Enida Članjak-Kudra	Prof.dr. Muhamed Smajlović Prof.dr. Davor Alagić Prof.dr. Faruk Čaklovica Prof.dr. Kenan Čaklovica
Osnove tehnologije i sanitacije u proizvodnji hrane	Prof.dr. Faruk Čaklovica	Prof.dr. Muhamed Smajlović Prof.dr. Mirha Đikić Prof.dr. Zlatan Sarić, Prof.dr. Davor Alagić, Prof.dr. Jasmina Đeđibegović Prof.dr. Kenan Čaklovica Prof. dr. Enida Članjak-Kudra
Upravljanje sigurnošću hrane	Prof.dr. Davor Alagić	Prof.dr. Faruk Čaklovica Prof.dr. Muhamed Smajlović Prof.dr. Sabina Šerić-Haračić Prof.dr. Kenan Čaklovica Prof.dr. Enida Članjak-Kudra
Aktuelne teme iz sigurnosti hrane	Prof.dr. Muhamed Smajlović	Prof.dr. Faruk Čaklovica Prof.dr. Davor Alagić Prof.dr. Kenan Čaklovica Prof.dr. Ahmed Smajlović Prof.dr. Enida Članjak-Kudra
Laboratorijska analitika hrane	Prof.dr. Enida Članjak-Kudra	Prof. dr. Kenan Čaklovica Prof.dr. Muhamed Smajlović Prof. dr. Zinka Maksimović Prof. dr. Teufik Goletić Prof. dr. Jasmin Omeragić Prof. dr. Nedžad Gradaščević Mr.sc. Dinaida Tahirović Amina Magoda, dipl.ing. hem.
Sigurnost hrane od farme do stola	Prof. dr. Kenan Čaklovica	Prof.dr. Davor Alagić Prof.dr. Muhamed Smajlović Prof.dr. Faruk Čaklovica Prof. dr. Enida Članjak-Kudra Berin Rahmanović mr.preh.teh. Adnan Alijagić, dipl.vet.
Akreditacija ispitnih laboratorija (izborni)	Prof.dr. Davor Alagić	Prof.dr. Enida Članjak-Kudra Prof.dr. Kenan Čaklovica

		Prof.dr. Aida Kavazović
Osnove senzorske analize hrane (izborni)	Prof.dr. Sabina Operta	-
Izrada završnog rada i konsultacije sa mentorom	Izabrani mentor	

g) TEMELJNE VETERINARSKE DISCIPLINE

Naziv predmeta	**Odgovorni nastavnik**	**Učesnici u nastavi**
Kontrolni mehanizmi u regulaciji životnih procesa i funkcija	Prof. dr. Aida Hodžić	
Stanična i molekularna biologija i biotehnologija	Prof. dr. Dunja Rukavina	
Praktični rad na izradi teme specijalističkog rada	Izabrani mentor	
Molekularne metode u dijagnostici zaraznih i parazitskih bolesti	Prof. dr. Teufik Goletić	
Molekularne metode u dijagnostici nasljednih bolesti	Prof. dr. Dunja Rukavina	Prof. dr. Teufik Goletić
Molekularne metode u selekciji i uzgoju životinja	Prof. dr. Almira Softić	
Molekularne metode u kontroli proizvoda animalnog porijekla	Prof. dr. Davor Alagić	Prof. dr. Zinka Maksimović
Fiziologija probave i metabolizma domaćih preživara	Prof. dr. Aida Hodžić	Prof. dr. Amina Hrković-Porobija
Fiziologija probave i metabolizma domaće peradi	Prof. dr. Aida Hodžić	Prof. dr. Amina Hrković-Porobija
Endokrinologija domaće peradi	Prof. dr. Aida Hodžić	Prof. dr. Amina Hrković-Porobija
Modifikacija sastava i zdravstvenog kvaliteta kokošijih jaja	Prof. dr. Aida Hodžić	
Bioaktivne masne kiseline mlijeka i sira	Prof. dr. Amina Hrković-Porobija	Prof. dr. Aida Hodžić
Aplikativna dentalna morfologija kod životinja	Prof. dr. Faruk Tandir	Prof. dr. Rizah Avdić
Morfologija digestivnog sistema domaće peradi	Prof. dr. Rizah Avdić	Prof. dr. Pamela Bejdić
Komparativna morfologija reproduktivnih organa ženki domaćih životinja	Prof. dr. Rizah Avdić	Mr. Nedžad Hadžiomerović

Komparativna histologija reproduktivnih organa ženki domaćih životinja	Prof. dr. Amela Katica	Prof. dr. Nadžida Mlaćo
Izrada završnog rada i konsultacije sa mentorom	Izabrani mentor	

h) TERIOGENOLOGIJA DOMAĆIH ŽIVOTINJA

Naziv predmeta	**Odgovorni nastavnik**	**Učesnici u nastavi**
Asistirana reprodukcija domaćih životinja sa osnovama endokrinologije	Prof. dr. Tarik Mutevelić	
Fiziologija i patologija graviditeta i puerperija	Prof. dr. Nazif Varatanović	Prof. dr. Benjamin Čengić
Primjena ultrazvuka u reprodukciji domaćih životinja	Prof. dr. Nazif Varatanović	Prof. dr. Tarik Mutevelić, Prof. dr. Benjamin Čengić
Fiziologija i patologija mliječne žlijezde	Prof. dr. Nazif Varatanović	Prof. dr Benjamin Čengić
Terapija neplodnosti muških i ženskih životinja	Prof. dr. Tarik Mutevelić	
Izrada završnog rada i konsultacije sa mentorom	Izabrani mentor	

i) VETERINARSKA EPIDEMIOLOGIJA I EKONOMIKA

Naziv predmeta	**Odgovorni nastavnik**	**Učesnici u nastavi**
Dizajn epidemioloških studija sa osnovama biostatistike	Prof.dr. Semra Čavaljuga	Prof. dr. Sabina Šerić Haračić
Veterinarska epidemiologija	Prof. dr. Nihad Fejzić	Prof. dr. Marina Pavlak Prof. dr. Sabina Šerić-Haračić
Ekonomika zdravlja životinja	Prof. dr. Nihad Fejzić	Prof. dr. Marina Pavlak
Sureveillance i istraživanje zdravlja i proizvodnje životinja	Prof. dr. Sabina Šerić-Haračić	Prof. dr. Nihad Fejzić Prof. dr. Davor Alagić
Analiza rizika u međunarodnoj trgovini životinjama i proizvodima	Prof. dr. Nihad Fejzić	Prof. dr. Muhamed Smajlović Prof. dr. Sabina Šerić-Haračić
Uvod u menadžment	Prof. dr. Aziz Šunje	Prof. dr.Nihad Fejzić

Stratificirana i multivarijabilne statističke analize	Prof. dr. Sabina Šerić-Haračić	Prof. dr. Nihad Fejzić
Stohastički proces i epidemiološko modeliranje	Prof. dr. Sabina Šerić-Haračić	Prof.dr. Nihad Fejzić
Upravljanje podacima	Prof. dr. Aleksandra Nikolić	Prof. dr. Nihad Fejzić
Izrada završnog rada i konsultacije sa mentorom	Izabrani mentor	

j) VETERINARSKA PATOMORFOLOŠKA DIJAGNOSTIKA

Naziv predmeta	**Odgovorni nastavnik**	**Učesnici u nastavi**
Opšta veterinarska patologija	Prof. dr. Senad Prašović	Prof. dr. Amer Alić Prof. dr. Hajrudin Beširović
Patološko anatomska sekcija	Prof. dr. Senad Prašović	Prof. dr. Amer Alić Prof. dr. Hajrudin Beširović Asistent Jovana Šupić
Patomorfologija neoplazmi	Prof. dr. Amer Alić	Prof. dr. Senad Prašović Prof. dr Hajrudin Beširović Asistent Jovana Šupić
Patomorfologija parazitarnih bolesti domaćih životinja	Prof. dr. Amer Alić	Prof. dr. Senad Prašović Prof. dr. Hajrudin Beširović Prof. dr. Adnan Hodžić
Patomorfologija zaraznih bolesti	Prof. dr. Senad Prašović	Prof. dr. Amer Alić Prof. dr. Hajrudin Beširović Prof. dr. Dušan Lalošević Asistent Jovana Šupić
Osnovi dijagnostičke citologije i patohistologije	Prof. dr. Senad Prašović	Prof. dr. Amer Alić Prof. dr. Hajrudin Beširović
Patomorfologija bolesti preživara	Prof. dr. Hajrudin Beširović	Prof. dr. Amer Alić Prof. dr. Senad Prašović
Patomorfologija bolesti pasa, mačaka i svinja	Prof. dr. Amer Alić	Prof. dr. Senad Prašović Prof. dr. Hajrudin Beširović Asistent Jovana Šupić
Patomorfologija bolesti konja	Prof. dr. Hajrudin Beširović	Prof. dr. Amer Alić Prof. dr. Senad Prašović
Patomorfologija bolesti ptica	Prof. dr. Amer Alić	Prof. dr.Senad Prašović Prof. dr. Hajrudin Beširović Asistent Jovana Šupić
Specijalna patološka morfologija i dijagnostika bolesti životinja, definisanje teme specijalističkog rada.	Prof. dr. Hajrudin Beširović	Prof. dr. Amer Alić Prof. dr Senad Prašović

Izrada završnog rada i konsultacije sa mentorom	Izabrani mentor

j) ZARAZNE BOLESTI ŽIVOTINJA

Naziv predmeta	**Odgovorni nastavnik**	**Učesnici u nastavi**
Fiziologija životinja	Prof.dr. Amina Hrković - Porobija	Husein Ohran, asistent
Patološka fiziologija životinja	Prof. dr. Nejra Hadžimusić	
Zarazne bolesti životinja izazvane bakterijama	Prof. dr.Lejla Velić	Mr.sci.Toni Eterović Mr.sci Dženo Hadžović Doc. dr. Silvijo Špičić Doc. dr. Kiril Krstevski
Zarazne bolesti životinja izazvane virusima i hlamidijama	Prof. dr.Lejla Velić	Mr.sci.Toni Eterović Doc. dr. Kiril Krstevski Doc. dr. Vladimir Stevanović
Zarazne bolesti životinja izazvane rikecijama i prionima	Prof. dr.Lejla Velić	Mr.sci.Toni Eterović Doc. dr. Silvijo Špičić
Zarazne bolesti životinja izazvane gljivicama	Prof. dr.Lejla Velić	Mr.sci.Toni Eterović
Dijagnostika zaraznih bolesti	Prof. dr.Lejla Velić	Mr.sci.Toni Eterović Doc. dr. Vladimir Stevanović Doc. dr. Kiril Krstevski
Izrada završnog rada i konsultacije sa mentorom	Izabrani mentor	

2.4. Struktura studija i uslovi upisa u sljedeći semestar

Studij se odvija po smjerovima u trajanju od 1 godine, odnosno 2 semestra (po 30 ECTS – ukupno 60 ECTS). U nastavnom planu prvog semestra na svim smjerovima je uvršten zajednički opći predmet „Istraživačke studije – dizajn, metode i pisanje" (5 ECTS) te obavezni i izborni predmeti sa ukupno 25 ECTS. Kontakt sati predviđeni za nastavu svakog predmeta su određeni prema ukupnom opterećenju na osnovu ECTS kojih predmeti nose te organizirani kroz predavanja (P), vježbe (V) i seminare (S).

U drugom semestru je na svima smjerovima predviđen predmet „Izrada završnog rada i konsultacije sa mentorom" (15 ECTS) te preostali broj ECTS u semestru se odvija kao nastava iz obaveznih i izbornih predmeta ili praktični rad na izradi teme specijalističkog rada.

Uslovi upisa u II (završni) semestar studija su:

- odslušani predmeti I semestra (evidencija odgovornog nastavnika o prisupanju i kompletiranju obaveza nastave iz predmeta)
- Ovjeren I semestar (uz ispunjavanja administrativnih zahtjeva i financijskih obaveza definiranim ugovorom o studiranju).

2.5. Informacije o načinu završetka studija (završni rad)

Specijalistički studij završava polaganjem svih ispita predviđenih studijskim programom u propisanim ispitnim rokovima tokom studija i/ili apsolventskog staža, kompletnim izvršavanjem svih obaveza prema Ugovoru o studiranju, te izradom i odbranom završnog rada. Završni rad se izrađuje samostalno te je nastavnik koji je imenovan za mentora obavezan da prati rad studenta, pomaže mu savjetima i upućivanjem na litraturu i obaveze/postupke u vezi sa prijavom i odobrenjem teme završnog rada te njegovu ocjenu.

Odbrana završnog rada se izvodi pred Komisijom koju čini mentor i imenovani članovi (neparan broj članova) i sastoji se od usmenog izlaganja rezultata rada i obrazloženja izdvojenih zaključaka kao i odgovora na pitanja u vezi sa rezultatima i zaključcima rada. **Završni rad i ocjena se ocjenjuju jedinstvenom ocjenom: uspješno odbranio ili nije uspješno odbranio.** Ocjena se donosi većinom glasova članova komisije. Odbrana završnog rada je javna.

Ukoliko student ne zadovolji na odbrani završnog rada, ima još jednom pravo na odbranu istog završnog rada ili da zatraži da mu se odobri izbor nove teme i/ili mentora. Student može najviše dva puta promijeniti mentora i temu završnog rada i to jednom nakon odobravanja prve teme te drugi put u slučaju neuspješne odbrane rada i to u roku od 30 dana nakon neuspješne odbrane rada. Odluku o zahtjevu kandidata za promjenu mentora odnosno teme završnog rada donosi Vijeće Fakulteta. Univerzitet je obavezan završne radove u cjelini i/ili sažetke završnih radova na jeziku na kojem je rad i pisan do 500 riječi i engleskom jeziku objaviti u Repozitoriju završnih radova Univerziteta u Sarajevu.

2.6. Odredbe o nastavku studija studenata koji su prekinuli studij ili izgubili status studenta

Student koji je u posljednjoj studijskoj godini odslušao sve predmete zadržava status studenta narednu studijsku godinu (apsolventnski staž) i ima pravo polagati nepoložene ispite u svim ispitnim rokovima u toku studijske godine. Ako student položi sve ispite tokom trajanja studijskog programa izuzev završnog rada, ima pravo braniti završni rad tokom apsolventskog staža, bez obzira na ispitne rokove.

Rukovodilac VFS na osnovu zahtjeva studenta može odobriti mirovanje prava i obaveza iz opravdanih razloga, a najduže godinu dana. Pod opravdanim razlozima se smatra: trajanje teške bolesti, porodiljsko odsustvo te drugi slučajevi prema Statutu UNSA. Student je dužan uz zahtjev dostaviti dokaze o opravdanim razlozima na osnovu kojih traži mirovanje prava i obaveza za navedeni period.